



ส่งออกนาคตทุเรียนไทย



เสวนา ส่งออกนาคตทุเรียนไทย

จัดโดยสถาบันคลังสมอง

วันที่ 7 มิถุนายน 2562 ณ โรงแรมรามาคาร์เด้นส์ กรุงเทพฯ

เปรม ฤ สงขลา



ส่งออกดีตกการส่งออก



เริ่มต้นการส่งออกทุเรียนของไทยสู่จีน (ฮ่องกง) จริงจังเมื่อประมาณปี 2530-2538 โดยมีผู้ส่งออกเพียงไม่กี่ราย **ฉ.เส่ง** ซึ่งมี **คุณเกียรติศักดิ์ ตั้งเจริญสุทธิชัย (ไต)** เป็นทีมงานจัดหาสวนทุเรียนดีๆ อยู่ด้วย



ช่วงนั้นเป็นยุคของทุเรียนกระดุม หมอนทองยังไม่คึกคักมาก การส่งออกใช้เครื่องบินแบบเช่าเหมาลำ
เข้าฮ่องกงต่อไปยังกวางโจว



ทุเรียนกระดุมทอง **อ.ประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ ยี่ห้อ PV** สร้างชื่อเสียงไว้มาก การส่งออกทางเครื่องบินราคาแพงแต่ตลาดปลายทางได้ทุเรียนฟรีเมื่อนับเป็นยุคต้นในการจุดประกายทุเรียนไทยสู่ตลาดฮ่องกงและจีน

ต่อมาผู้ส่งออกกลุ่มนี้ได้สร้างสวนทุเรียนเพื่อการส่งออกขึ้นมาเอง (สวนไต่) ที่ อ.แกลง จ.ระยอง ส่วนหนึ่งเป็นต้นเก่า มีการจ้างชาวญี่ปุ่นมาทำการตัดแต่งกิ่งเพื่อย่อทรงพุ่มจากต้นสูงให้เป็นต้นเตี้ย



คุณไต่ ได้ชวนชาวสวนไปดูสวนแอปเปิ้ลที่เมืองชิงเต่าประเทศจีน เป็นการจุดประกายให้มีการค่อยๆ ปรับทอนยอดทุเรียนทรงสูง เป็นทรงพุ่มขนาดที่เหมาะสม (ลุงยงค์) เป็นยุคของการพัฒนาการจัดการทรงพุ่มทุเรียนช่วงสำคัญของไทย





ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ... นักวิชาการเก่งร่วมมือกัน

ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ในช่วงนั้นมีนักวิชาการไม้ผลที่เก่ง

ร่วมมือกับชาวสวนในการพัฒนาและวิจัยองค์ความรู้ในการทำสวนไม้ผลครบวงจร

ประกอบด้วย

อ.ไพโรจน์ ผลประสิทธิ์
ดร.หิรัญ หิรัญประดิษฐ์
นายสุขวัฒน์ จันทรปรรณิก
ดร.เสริมสุข สลักเพ็ชร์



การพัฒนาฐานองค์ความรู้ทุเรียนเชื่อมโยงกับชาวสวน ผู้นำช่วงนี้ถือว่าเป็นช่วงหนึ่งของการวางฐานทางวิชาการ ทุเรียนอันสำคัญ ขณะเดียวกันที่บ.ไอซีไอ.เอเซียตี๊ก ให้มีสารชะลอการเจริญเติบโตพาโคลบิวทราโซล “คัลทาร์” สารชนิดนี้ได้ช่วยในการพัฒนาการผลิตทุเรียนและมะม่วง ก่อนฤดูและนอกฤดูให้แก่ชาวสวนมาจนถึงทุกวันนี้



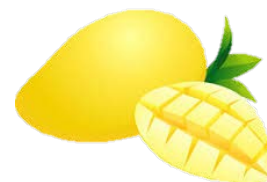
สกว. ... โครงการวิจัยการจัดการปุ๋ยในไม้ผล

ขณะที่ สกว. (รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ เป็นผอ.) มีโครงการวิจัยสำคัญคือ “การจัดการปุ๋ยในไม้ผล”
ทุเรียน มังคุด องุ่น มะม่วง ลำไย ส้ม (สละชาวสวนลงขันกันจ้างนักวิจัยทำงานวิจัยเอง)

โดยมีการรวมทีมนักวิจัย เช่น
ศ.นันทกร บุญเกิด
รศ.ดร.อิทธิสุนทร นันทกิจ
รศ. ดร.สุมิตรา ภู่วโรดม
ศ.ดร.สุนทรียิ่งชัยวัลย์
ดร.นันทรัตน์ สุภก่าเนิด ฯลฯ

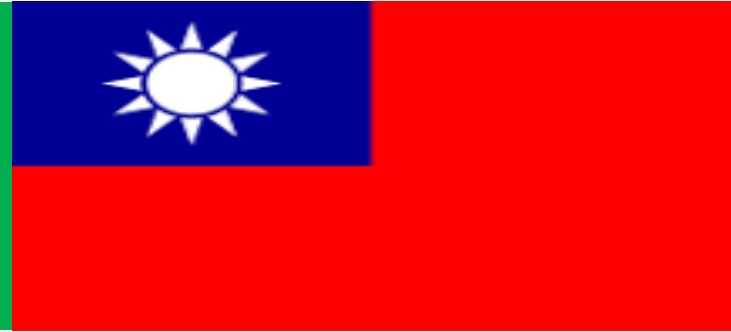


ทำให้ เกิดผลอิมแพ็คสู่การปฏิบัติปุ๋ยในไม้ผล ทั้งการใช้ปุ๋ย
ทางดินและปุ๋ยทางระบบน้ำ การบริการวิเคราะห์ดิน ใบพืช งานวิจัย
ดังกล่าวนี้ได้หยุดลงจากวันนั้นจนถึงวันนี้ โดยได้ทิ้งระยะเวลาไป
20 ปี และขณะนี้ (ปี 2561-2562) กำลังเริ่มมีโครงการวิจัยใหม่ๆ
บางโครงการ





ยุคทุเรียนส่งออกไต้หวัน



เป็นอีกช่วงหนึ่งที่ไต้หวันเปิดตลาดทุเรียนไทยและมังคุด
เกิดผู้ส่งออกรายใหญ่ๆ เช่น ช.ระยอง ชันไชน์

โดยมีผู้ส่งออกไต้หวันบางรายหิวกระเป๋ามาเปิดส่งส่งออกโดยมีเพียง
คู่คอนเทนเนอร์ เข้ามาเช่าเต็นท์กางเพื่อเป็นที่คัดบรรจุ เกิดผู้รับบรรจุรายใหม่เพื่อส่งต่อให้
ผู้ส่งออกชาวไต้หวัน



ช่วงนี้เป็นยุคทองของทุเรียนตะวันออก ต่อมาตลาดไต้หวัน
มีปัญหา ผู้ส่งออกรายหลักๆ ได้หายจากไปบางรายได้แปลงกายเป็น
โรงงานแปรรูป แช่แข็ง ฟรีซดราย แต่เพียงอย่างเดียว



หลังจากยุคนี้อาผลไม้มือเกือบทุกชนิดตกต่ำจนเกิดการติดประกาศขายสวน
โคนงะาะ โคนมั่งคุด ปี 2550 มีการจัดตั้ง **Fruit Board** โดยอาศัยอำนาจประกาศ
สำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อหาทางในการแก้ปัญหาตลาดไม้ผลแบบบูรณาการเป็นการด่วน



โดยมีตัวแทนชาวสวน ผู้ส่งออก ผู้ทรงคุณวุฒิ รมต.เกษตรฯ รมช.พาณิชย์
กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเลขานุการ และตัวแทนจากกระทรวงฯ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ
หน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงเกษตรฯ Fruit Board มีมาจนปัจจุบัน มีการวางยุทธศาสตร์
ไม้ผล แต่ไม่สามารถขับเคลื่อนแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างให้กับวงจรผลไม้ได้
(ผมเคยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งสมัย ปี 2554-2555)



การส่งออกทุเรียน

การส่งออกทุเรียนยังคงมีการส่งออกเป็นปกติแต่ไม่คึกคัก อินโดนีเซียเริ่มใช้มาตรการในการกีดกันการส่งออกทุเรียนไทยและพยายามในการส่งเสริมปลูกเองในประเทศ (พบทุเรียนหมอนทองแปลงใหญ่ที่เกาะลัมปุง ได้ไปดูแลรายงานไว้ในเคหการเกษตร)



การส่งออกทุเรียนไทยเริ่มคึกคักอีกครั้งในปี 2555 เป็นต้นมา

สืบเนื่องจากเส้นทางการส่งออกทุเรียนได้ขยายเส้นทางทางบก R2,R9,R12 เศรษฐกิจจีนที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เส้นทางคมนาคมในจีนได้รับการพัฒนาจากนโยบายเส้นทางสายไหม การมีผู้นำจีนที่วางยุทธศาสตร์จีนยุคใหม่

ประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญที่มีผลต่อการเติบโตของตลาดทุเรียนไทยในจีนมาอย่างต่อเนื่อง



ส่งผลให้ทั้งไทยและเพื่อนบ้านขยายพื้นที่ปลูกทุเรียนเพื่อสนองราคาที่ดีจนกลายเป็นผลไม้ทองคำล้ำค่าอย่างไม่เคยมีมาก่อนในอดีต และในปี 2556 เคหการเกษตรจัดสัมมนา “ก้าวใหม่ทุเรียนไทยทำอย่างไรให้ยั่งยืน” โดยการสนับสนุนของ สกว. ในยุคนั้น



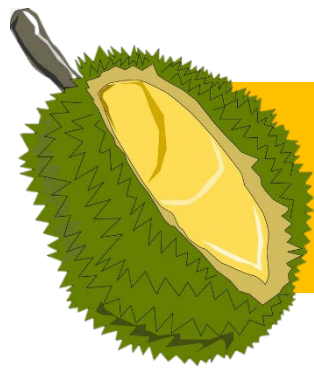


งานวิจัยสำรวจทุเรียนเพื่อนบ้านโดยทีมวิจัย สกว.

ต่อมามีงานวิจัยสำรวจทุเรียนเพื่อนบ้าน โดยทีมวิจัย สกว. (ปัจจุบันคือ สกสว.)

การสังเคราะห์ข้อมูล **Agriculture Risk** ในไม้ผล และพืชหลายๆชนิด

ทุเรียนมีความเสี่ยงสำคัญคือ **เพลี้ยแป้ง หนอนเจาะเมล็ด** ที่ติดไปและทางการจีนได้แจ้งเตือนเป็นระยะต่อเนื่องตลอดมา กล่าวคือ การส่งออกฝักผลไม้สดจะมีประเด็นปัญหาเรื่องข้อกำหนดมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS.) ซึ่งบางครั้งเล็กๆ เป็นประเด็นการเมืองอยู่ด้วย จากการพยายามปกป้องภาคเกษตรภายในของผู้นำเข้าหรือการกีดกันทางการค้า (กรณีอินโดนีเซีย) เข้ามาเกี่ยวข้อง ประเด็นนี้จะเป็นปัญหาที่สำคัญเพิ่มมากขึ้นในอนาคต



บทเรียนในอดีต

สินค้าที่พึ่งตลาดจีนเป็นหลักมักจะพบชะตากรรม คือ **สูงสุดและคืนสู่สามัญ** ขึ้นอยู่กับว่า วงจรนั้นจะยาวนานเพียงใดไม่ว่าจะเป็น ลำไย กล้วยไข่ ยางพารา

“ทั้งนี้สินค้าผลไม้ไม่ใช่อาหารหลัก ในการบริโภค การบริโภคผลไม้ เป็นเชิงความรู้สึกร” ตัวแปรคือ ความประทับใจในคุณภาพ ความอร่อยต่อรสชาติ พฤติกรรมของผู้บริโภคในแต่ละภูมิภาคในแต่ละภูมิภาคในแต่ละช่วงเวลาที่ไม่เหมือนเดิม คุณค่าต่อสุขภาพ การเพิ่มปริมาณ ความยากง่ายในการเข้าถึง เช่น เพียงฤดูกาลที่เหมาะสมของเธอ (ไม่ทั้งปี) วัฒนธรรมไทย ไม่เคยได้ถอดบทเรียนและสื่อสารสู่การปฏิบัติในการแก้ไข





กระแสดูเรียนรอบใหม่

ในประเทศผู้นำเข้าและบริ โภคทูเรียนไทย (จีน) มีปัจจัยบวกที่สำคัญคือ **เศรษฐกิจ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ กระแสความนิยมในการบริโภคทูเรียนในหมู่ชาวจีน การพัฒนา ช่องทางการขายทั้ง Offline และ Online** โดยเฉพาะ Online มีประสิทธิภาพสูงและรัฐบาลจีน สนับสนุนอย่างมาก ประการสำคัญคือ การขยายเส้นทางส่งออกและด่านนำเข้าจากไทย ไปสู่จีนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น



ส่งออกอนาคต Potential Problem Analysis



1. วงจรขายขึ้นของทุเรียนจะยาวนานเพียงใด เมื่อกลับคืนสู่สามัญ ใครรอดและใครไม่รอด
2. ประเด็นการขยายพื้นที่ปลูกทุเรียนของไทยซึ่งกระจายไปทั่วทุกพื้นที่ รวมทั้งเพื่อนบ้านอะไรจะเกิดขึ้นในระดับมวลรวม
3. การปฏิรูปรวมหน่วยงานเพื่อการส่งออกของไทยในการรับมือข้อกำหนดด้านมาตรฐานสินค้าตามข้อกำหนดพิธีสารของจีน ขณะที่ประเทศมาเลเซียได้ดำเนินการตามข้อกำหนดอย่างสมบูรณ์ (เคหการเกษตร ฉบับมิถุนายน 2562)



เคหการเกษตร ฉบับมิถุนายน 2562



ส่งออกอนาคต Potential Problem Analysis



4. เหตุการณ์ที่ตู้หัวลากทุเรียนไทยติดที่ด่านชายแดนก่อนเข้าสู่ประเทศจีนจำนวนมาก เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม 2562 จะทำอย่างไรไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต

5. การเข้ามาคุมซัพพลายเชนของพ่อค้าชาวจีนจากโรงคัดบรรจุ โรงงานแปรรูป ขนส่ง ตลาดปลายทาง ขณะนี้หั่งแข็งสวนทุเรียนไทยในกลุ่มพ่อค้าชาวจีน สวนทุเรียนที่มีทุเรียนเก็บเกี่ยวแล้ว 1.3 ล้านบาท/ไร่ สวนยางพารา 45,000 บาท/ไร่ ไทยได้รับมือกับเหตุการณ์นี้อย่างไร

6. การส่งออกทุเรียนสดลักษณะ **Fresh Cut** ทางเครื่องบินเช่าเหมาลำเป็นไปได้หรือไม่อย่างไร





ส่องอนาคต Potential Problem Analysis



7. โมเดลทุเรียนดีศรีสะเกษ ทุเรียน GI สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกผล เป็นโมเดลความร่วมมือร่วมพลังในการพัฒนาจากทุกหน่วยงาน คือการรวมคนรวมใจในการขับเคลื่อนทุเรียนคุณภาพศรีสะเกษ
8. ทุเรียนพรีเมียม สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยว ผู้หลงใหลทุเรียน แพงคุณน้อย แพงคุณนิต และทุเรียนอินทรีย์คุณสุนทร ทิพย์ภักดี จ.ชุมพร มีโอกาสขยายเพิ่มขึ้นอย่างไร
9. ทุเรียนแปรรูป แช่แข็ง ฯลฯ จะเป็นอุตสาหกรรมรองรับที่เติบโตมาก โดยเฉพาะพันธุ์หมอนทอง



ทุเรียนแพงคุณนิต ตลาด อดก.



ทุเรียนแพงคุณน้อย



ทุเรียนอินทรีย์คุณสุนทร ทิพย์ภักดี จ.ชุมพร

สวน

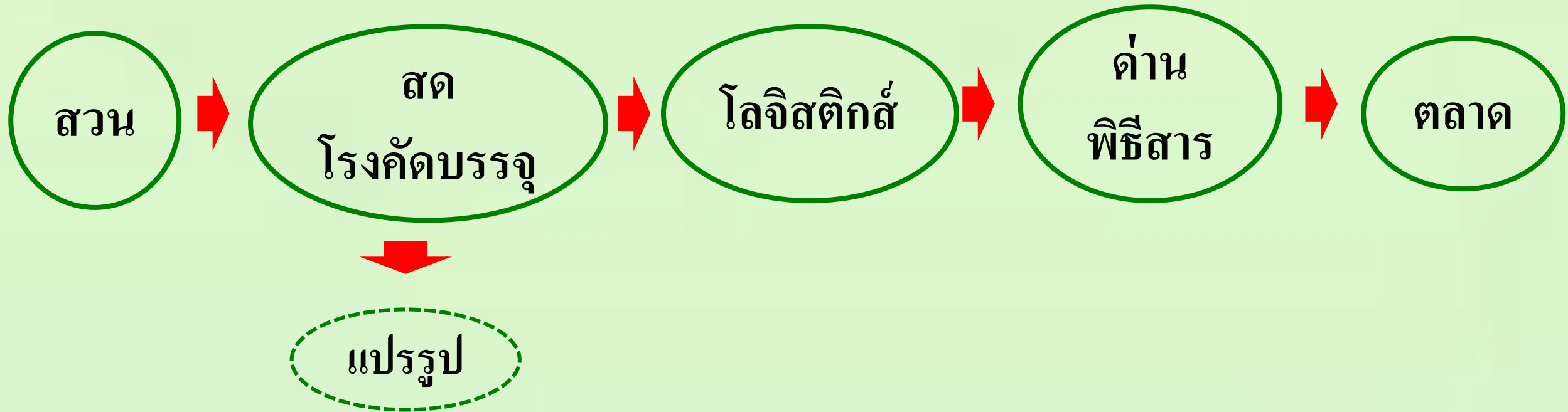


การจัดการ



สิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ทุเรียนปัจจุบัน
Demand มากกว่า Supply



อนาคต เมื่อ Supply มากกว่า Demand



จะเตรียมการอย่างไร ?





Kehakaset

ขอขอบคุณครับ

